

Seznamte se s autorem Karel Jaromír Erben

Erben se dodnes řadí ke klasikům české literatury. Určitě jste se s ním už několikrát čtenářsky setkali.

Zapište si veškeré pojmy, pocity či zkušenosti, které se vám v souvislosti s ním vybaví. Následně o svých postřezích diskutujte.

MEDAILONEK

Karel Jaromír Erben (1811–1870) představuje jednu z hlavních osobností fáze dovršení **národního obrození** a českého **romantismu**. Dnes je známý zejména svou básnickou sbírkou **Kytice**, nicméně byl i **historikem** a archivářem města Prahy.

Podívejte se na video o Erbenově Kytici. Informace z něj pak doplňte do prázdných míst textu.

Video: [Erbenova Kytice s ilustracemi Míly Fürstové](#)

Erben se řadí mezi přední autory směru _____ .
 Jeho Kytice vyšla v polovině _____ . století. Reakce na ni byly tehdy _____ .
 Kytice byla u nás vydána už _____ krát, a to v různých podobách, včetně _____ .
 Byla rovněž několikrát zpracována ve _____ nebo na _____ .
 Erben nebyl jen spisovatel, básník a překladatel, ale pracoval i jako _____ .

Erbenova Kytice byla mnohokrát inspirací pro jiná umělecká díla, ať už jde o film, divadlo či výtvarné umění. Nechte si pár z nich doporučit:

Video: [Představení Kytice v Národním divadle](#)

V Národním divadle se hraje představení Kytice v režii dua SKUTR. Takhle moderně a vizuálně originální klasiku v divadle jen tak nezhlednete! Představení bývá beznadějně vyprodané, ale podívejte se alespoň na video o inscenaci.

Režisér F. A. Brabec natočil v roce 2000 film Kytice podle vybraných balad z této sbírky.

Už od 70. let 20. století se hraje v divadle Semafor dnes již legendární představení Kytice v podání Jiřího Suchého. Stále oslovuje všechny generace, možná i proto, že text je vtině aktualizován a je hudebně doprovázeno.

Autor: Lucie Vejšická

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons [CC BY-NC 4.0].

Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/choose/?lang=cs>].

PRÁCE S TEXTEM

Společně si připomeňte typické znaky žánru **parodie**, budou se vám při této aktivitě hodit.

Přečtěte si notoricky známou báseň *Polednice*. Následně si zapište alespoň 3 pocity, které jste po dočtení měli.

Polednice

U lavice dítě stálo,
z plna hrdla křičelo.
"Bodejž jsi jen trochu málo,
ty cikáně, mlčelo!

Poledne v tom okamžení,
táta přijde z roboty:
a mně hasne u vaření
pro tebe, ty zlobo, ty!

Mlč! hle husar a kočárek -
hrej si! - tu máš kohouta!" -
Než kohout, vůz i husárek
bouch, bác! letí do kouta.

A zas do hrozného křiku –
„I bodejž tě sršeň sám - !
Že na tebe nezvedníku,
Polednici zavolám.

Pojď si proň, ty Polednice,
Pojď, vem si ho zlostníka!“ –
A hle, tu kdos u světnice
Dvěře zlehka odmyká.

Malá, hnědá, tváři divé
Pod plachetkou osoba;
O berličce, hnáty křivé,
Hlas – vichřice podoba.

„Dej sem dítě!“ – „Kriste pane!
Odpusť hřichy hříšnici!“
Div že smrt ji neovane,
Ejhle tuť – Polednici!

Ke stolu se plíží tiše
Polednice jako stín:
Matka hrůzou sotva dýše,
Dítě chopíc na svůj klín.

A vinouc je, zpět pohlíží –
Běda, běda dítěti!
Polednice blíž se plíží,
Blíž – a již je v zápětí.

Již ztahuje po něm ruku –
Matka tisknouc ramena:
„Pro Kristovu drahou muku!“
Klesá smyslů zbavena.

Tu slyš: jedna – druhá – třetí –
Poledne zvon udeří;
Klika cvakla, dvěře letí –
Táta vchází do dveří.

Ve mdlobách tu matka leží,
K nadržám dítě přimknuté:
Matku zkršsil ještě s těžší,
A však dítě – zalknuté.

Teď budete psát vy! Přepište do sešitu *Polednici* do útvaru parodie.

(je na vás, který rys se rozhodnete parodovat; zkuste si hrát zejména s jazykovou stránkou).

Nyní si poslechněte (případně přečtěte) ukázkou z divadelního představení *Kytice* v podání Jiřího Suchého v Semaforu.

Popište, jak vás tato verze zaujala (či nezaujala). Své stanovisko zdůvodněte.

Semafor: Kytice - Polednice

Porovnejte Suchého verzi s tou vaší. V čem se podobala/lišila?